

Mishnah Tamid, chapter 4

משנה תמיד פרק ד

(1) They did not tie up [all of the legs of] the lamb [as was the manner of idol worshippers] but they strung the [right front and back legs together and the left front and back] legs together. Those who won the right to bring up the limbs took hold of them. It was tied up in such a way that its head was to the south while its face was turned to the west and the slaughterer stood to the east of it with his face turned to the west. The morning offering was slaughtered at the northwest corner of the altar [facing the morning sun] at the second ring [of the twenty-four rings set up in six rows of four to the north of the altar, the animals neck was inserted into the ring to facilitate its slaughter, the second ring was used to avoid the shadow of the altar]. The evening offering was slaughtered at the northeast corner [facing the afternoon sun] at the second ring [this is deduced from the verse regarding the *Tamid* offering which states: **שנים ליום**, taken to mean facing the sun (Numbers 28:3)]. The slaughterer slaughtered and the one who received, received the blood. He came to the northeast corner and splashed the blood on [the corner which spread to] the eastern and northern sides [of the altar] and then [came to the] southwest corner and splashed [the blood on the corner which spread to] the western and south [sides of the altar]. The remnant of the blood he poured out

א לא היו כופתין את הטלה, אלא מעקדין אותו. מי שזכו באברים, אוחזים בו. וכך היתה עקדתו, ראשו לדרום ופניו למערב. השוחט, עומד במזרח ופניו למערב. של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה. של בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית על טבעת שניה. שחט השוחט, וקבל המקבל. בא לו לקרן מזרחית צפונית, ונותן מזרחה צפונה. מערבית דרומית, ונותן מערבה דרומה. שירי הדם

רבו עובדיה מברטנורא

א לא היו כופתים אותו. את התמיד בשתי ידיו לעצמן או בשתי רגליו לעצמו, כדי שלא לעשות כחוקת הגוים שכך היו עושים כששוחטין לעבודה זרה: **אלא מעקדין אותו.** היד עם הרגל. כעקדת יצחק; **ראשו לדרום.** היה נשחט על ירך המזבח צפונה כדין עולה, והיה נוטה ראשו לדרום ופניו למערב, שם ירביץ גללים לא יהיה סמוך למזבח: **של שחר.** קרבן תמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית, לפי שבבוקר שמש במזרח וזורחת כנגדה למערב, והכתוב אומר שנים ליום, כנגד היום, כלומר נגד השמש, שהשמש קרוי יום: **ושל בין הערבים.** שחמה במערב ומאירה כנגד המזרח, היה נשחט על קרן צפונית מזרחית: **בטבעת שניה.** רחוק מן המזבח, לפי שהמזבח גבוה ומאפיל כולו. ויוחנן כהן גדול התקין ששה סדרים של טבעות, בכל סדר ארבע טבעות, לארבעה ועשרים משמרות כהונה, והיו קבועות ברצפה עשויות כמין קשת, ולפי שלא היו כופתים את התמיד כדתן בריש פרקין, היו מכניסין צואר הבהמה באותן הטבעות בשעת שחיטה ונועצים ראש הטבעת בארץ: **ונותן מזרחית צפונית תחלה.** לאחר ששחט תמיד של שחר בקרן מערבית צפונית הולך

at the southern base of the altar.

(2) He would not break the leg [and cut it off with its hide in the usual manner of butchers] rather, he made a hole in it above the knee joint[s of both hind legs] and suspended it [from there]. He then began to flay it and continued till he reached the breast. When he reached the breast he cut off the head and gave it to the one who had won the right [in the lots to bring up the head to the ramp] he then cut off the [fore] legs [until the knees] and gave them to those who won the rights [to bring up the legs]. He finished the flaying. [He

tore out the heart and squeezed out the blood. According to the Rosh this statement does not belong here.] He then cut off the forelegs and gave them to those who won the rights. He then went back to the right hind leg and cut it off and gave it to the one who won the right to it and the two testicles with it. He then tore open the carcass so that it was totally exposed before him. [The Rosh inserts here:] He tore out the heart and squeezed out the blood. He removed the fats and placed it on top where the head had been. He took the innards and gave to the one who won the rights to wash them. The stomach was washed very thoroughly in the washing chamber while the innards were washed at least three

רבנו עובדיה מברטנורא

לצד מזרח ועומד בארץ וזורק הדם בכלי למטה מן [חוט] ה קרא ונתן שתי מתנות שהן ארבע, אחת שהיא כשתים בקרן מזרחית צפונית, והולך למערבית דרומית ונתן אחת שהיא כשתים בקרן מערבית דרומית: **ב לא היה שובר בו את הרגל.** כדרך שהטבחים עושין שמחתכין את הרגל עם העור שבו. אלא נוקבין מתחת הארכובה הנמכרת עם הראש ותולה בו ומפשיט הרגל עם שאר הבהמה. והוא קמשמע לן דהכרעים בכלל הפשט הן: **ערכובו.** כמו ארכובו: **מירק את ההפשט.** שהרי לא הופשט אלא עד החוזה ועדיין העור מחובר בו: **נטל את הפרד.** החלב: **ונתנו על בית השחיטה.** וזו היא דרך כבוד של מעלה שלא יראה לבלוך דם השחיטה: **והכרס מדיחין אותה.** מן הפרש שבתוכה, בפני עצמה: **בבית המדיחין.** בלשכה שהיתה במקדש. ולא מדיחין אותה עם שאר הקרבים, שלא תטנפם: **שלשה פעמים.** שאין הרעי יוצא מזהן אלא בדוחק לפי שהן דקים:

היה שופך על יסוד דרומית: **ב לא היה שובר** בו את הרגל, אלא נוקבו מתוך ערכובו ותולה בו. היה מפשיט ויורד עד שהוא מגיע לחוזה. הגיע לחוזה, חתך את הראש ונתנו למי שזכה בו. חתך את הכרעים ונתנו למי שזכה בהן. מרק את ההפשט. קרע את הלב והוציא את דמו. חתך את הידים ונתנו למי שזכה בהן. עלה לרגל הימנית, חתכה ונתנה למי שזכה בה, ושתי ביצים עמה. קרעה, ונמצא כלו גלוי לפניו. נטל את הפרד ונתנו על בית השחיטת הראש מלמעלה. נטל את הקרבים ונתנו למי שזכה בהם להדיחן. והכרס מדיחין אותה בבית מדיחין כל צרכה. והקרבים מדיחין אותן שלשה פעמים במעוטה, על

times on the marble tables which stood between the pillars.

(3) He then took a knife and separated the lung from the liver and the diaphragm covering the liver from the liver but did not remove it [the diaphragm] from its place [since it was offered with the tailbone]. He hallowed out the breast and gave it to the one who won the rights. He came to the right flank and cut into it as far as the spine leaving the spine whole, until he came to the place between two small ribs [next to the neck and likewise until he came to the two small ribs at the tail bone] he cut it off and gave to the one who won the rights and the liver was attached to it.

He then came to the neck and leaving two ribs attached to either side [of the neck] he cut it off and gave it to the one who won the rights with the windpipe the heart and the lung attached to it. He then came to the left flank in which he left two thin ribs above [at the tail end as the animal was hanging upside down] and [was missing] the two thin ribs below [which was detached with the neck] and thus he leaves [the thin ribs above and below] regarding the other [right] flank. Thus he left two [ribs] on each side above [connected to the neck] and two [ribs] on each side below connected to the tail bone]. He cut it off [the left flank] and gave it to the one who won the rights and the spine [was] with it and the spleen attached to it, making it the largest piece, nevertheless, the right flank was

רבנו עובדיה מברטנורא

במיעוטה. לכל הפחות. ואם רצה להוסיף להדיחן יותר משלשה פעמים, מוסיף: **ג ואצבע הכבד.** היה מפריש מן הכבד: **ולא היה מזוזה.** לאצבע הכבד ממקומה, שהרי היא היתה קריבה עם העוקץ והאליה, והכבד היה עם הדופן הימני, והריאה עם הגרה ושתי צלעות עמה, כמו שמפורש בסמוך: **דופן ימני.** חותך סמוך לשדרה אלא שהיה מניח שתי צלעות למעלה אל השדרה וכן שתי צלעות למטה: **והרגל של ימין בשמאלו.** ואע"ג דהולכת אברים לכבד עבודה היא ועבודה פסולה בשמאל, כיון דלא מעכבת כפרה, שריא אפילו בשמאל, כדאיתא ביומא: **ובית עורו לחוץ.** המקום

שלהנות של שיש שבין העמודים: **ג נטל את הסכין והפריש את הריאה מן הכבד, ואצבע הכבד מן הכבד, ולא היה מזוזה ממקומה.** נקב את החזה ונתנו למי שזכה בו. **עלה לדפן הימנית, היה חותך ויורד עד השדרה, ולא היה נוגע בשדרה, עד שהוא מגיע לשתי צלעות רכות.** חתכה ונתנה למי שזכה בה, והכבד תלויה בה. **בא לו לגרה, והניח בה שתי צלעות מכאן ושתי צלעות מאן.** חתכה ונתנה למי שזכה בה, והקנה והלב והריאה תלויים בה. **בא לו לדפן השמאלית, והניח בה שתי צלעות רכות מלמעלן ושתי צלעות רכות מלמטן.** וכך היה מניח בחברתה. **נמצא מניח בשתייהן שתיים מלמעלן ושתיים שתיים מלמטן.** חתכה ונתנה למי שזכה בה, והשדרה עמה, והשחול תלוי בה, והיא היתה גדולה, אלא של ימין קורין גדולה, שהכבד

called the largest because the liver was attached to it. He came to the tail bone and cut it off and gave it to the one who won the rights, along with the tail the diaphragm covering the liver and the two kidneys. He then took the left hind leg and cut it off and gave to the one who won its right. By this time they were all standing in a row with the limbs in their hands. The first had the head and the right hind leg. The head was in his right hand with its nose towards his arm its horns between his fingers and the place where it was severed turned upward with the fat covering it and the right hind leg was in his left hand with the place from where the flaying commenced facing

[outward] away from him [and where the cut was made on the inside facing him]. The second [priest] had the two forelegs, the right foreleg in his right hand and the left foreleg in his left hand, the place where the flaying commenced facing [outward and] away from him. The third had the tail bone and the other hind leg the tailbone in his right hand with the tail hanging between his fingers and the diaphragm covering the liver and the two kidneys with it, and the left hind leg in his left hand with the place from where the flaying commenced [facing outward] away from him. The fourth had the breast and the neck, the breast in his right hand and the neck in his left hand, its [two connected] ribs being between two of his fingers. The fifth had the two flanks the right one in his right

רבנו עובדיה מברטנורא

שמפשיטים ממנו העור והוא סמוך לראשי האצבעות: **בוך**. תרגום כף אחת, בויכא חדא: **השביעי בסולת**. למנחת נסכים שעם התמיד: **בחביתין**. מנחת מחבת של כהן גדול מחציתה בבוקר ומחציתה בערב שמקריב בכל יום. והאי דאפסקיה לחביתין בין סולת לנסכים שהן צרכי תמיד, משום דסולת וחביתין לשניהם שם מנחה לכך פירשן יחד: **מחצי כבש ולמטה במערבו**. ולא מחציו ולמעלה, כדי שתהא ניכרת ההולכה למזבח כשיחזרו מלקרות את שמע, ודוקא בימות החול היו נותנים אברי תמיד במערב לצד השכינה, אבל בשבתות דשל מוספין שהן חובת היום היו במערב, היו של תיד

תלויה בה. בא לו לעקץ, חותכו ונתנו למי שזכה בו, ואליה ואצבע הכבד ושתי כליות עמו. נטל רגל השמאלית ונתנה למי שזכה בה. נמצאו כלן עומדין בשורה והאברים בידם. הראשון, בראש וברגל. הראש בימינו, והטמו כלפי זרועו, וקרניו בין אצבעותיו, ובית שחיטתו מלמעלה, והפך נתון עליה. והרגל של ימין בשמאלו, ובית עורו לחוץ. השני, בשתי ידים. של ימין בימינו, של שמאל בשמאלו, ובית עורן לחוץ. השלישי, בעקץ וברגל. העקץ בימינו, והאליה מדלדלת בין אצבעותיו, ואצבע הכבד ושתי הכליות עמו, הרגל של שמאל בשמאלו, ובית עורו לחוץ. הרביעי, בחזה ובגרה. החזה בימינו, והגרה בשמאלו, וצלעותיה בין אצבעותיו. החמישי, בשתי

hand and the left one in his left hand and the place from where the flaying commenced [facing outward] away from him. The sixth had the innards on a large [gold] platter with the [four] knees on top of them. The seventh had the fine-flour. The eighth the griddle cakes [half offered every morning and

דפנות. של ימין בימינו, ושל שמאל בשמאלו, ובית עורן לחוץ. הששי, בקרבים הנתונים בקוד וקרעים על גביהם מלמעלה. השביעי, בסלת. השמיני, בחבתין. התשיעי, ביין. הלכו ונתנום מחצי הכבש ולמטה במערבו, ומלחום. וירדו ובאו להם ללשכת הגזית, לקרות את שמע:

half in the evening] the ninth the wine, they went and placed them on the lower half of the ramp on its western side and salted them and they then came down and went to the chamber of hewn stone to recite the *shema*.

רבנו עובדיה מברטנורא

במזרח, כדמוכח במסכת סוכה פרק החליל: לקרות את שמע. וכל שאר ברכות כדאיתא לקמן באידך פירקא: